

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ בראשית (התוועדות ב), ה'תשכ"ז

בלתי מוגה

חלק ז – יו"ל לש"פ לך לך, ה'תשע"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ואחת לבריאה

– ופרצת –

ששים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

מאתיים וחמישים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הבעש"ט ז"ל

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' שלום דובער ע"ה

בהרה"ח הרה"ת ר' אפרים ע"ה

וואָלף

ממנהלי מוסדות חב"ד בארצנו הקדושה תובב"א

מסור ונתון בלב ונפש לכ"ק אדמו"ר זי"ע

עוסק בצ"צ באמונה ואוהב את הבריות

נקטף במיטב שנותיו בצאת שבת קודש פ' בראשית

לסדר „ואיננו כי לקח אותו אלקים”

אור ללי תשרי, אי דר"ח מרחשון, ה'תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי משפחתו שליט"א

נמנה על אגודת ישראל להתעסק בהיתרים כאלה המשנים מנהג ישראל מדור דור. ובפרט אם גם מצד הדין יש מקום וכו'.

במ"ש אודות... ש"י שכבר אזלו ותמו כל האותיות לדבר אתו, מובנת הסתירה מזה למה שמסיים אחרי כן שבדבוריו מאז הוא עומד. שהרי כיון שאין אמת אלא תורה והוראותי, וידועה ג"כ אחת ההוראות שלה² שכל איש ישראל רוצה לקיים האמור בתורה אלא שישנם כאלו שיצרם הרע אנסם (ולכן מועילה כפי, כיון שאינה אלא הסרת האונס) וכפי, הרי, לפעמים, בדברים חזקה ביותר מאשר באופן אחר, ופשיטא שהיא נעימה יותר, הרי כל זמן שאין הזזה בעמדתו של האמור, ה"ז ראוי מוכחת — שעדיין לא דברו אתו עמו כלומר אליו. והרי המצוה של הוכח תוכיח ביארו חז"ל³ שהיא עד כדי נזיפה עד כדי קללה ועד כדי הכאה. והנ"ל הוא ע"פ דין שבתורת הנגלה, ועאכו"כ לפני משורת הדין וע"פ פנימיות התורה. והמפורסמות — אשר, סו"ס, בל ידח ממנו נדח. ובפרט שקרב קץ הגלות ומוכרח להיות כולו זכאי. וידוע הפירוש בזה שהרע נפרד מהטוב לצד א' כולו זכאי כו' — בודאי שיש לפעול על הנ"ל.

ולהודעתו מיום ההולדת שלו, בודאי ינהג במנהג אנ"ש ביום ההולדת, יהי רצון שתהי' שנת הצלחה אצלו בגשמיות וברוחניות.

ולקראת חג המצות, זמן חרותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח, מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב, ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה,

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

ברכת החג ולבש"ט

מ. שניאורסאהן

2) רמב"ם הל' גירושין ספ"ב.

3) ערכין טז, ב. ועייג"כ דרמ"צ מצות אהבת ישראל.

הוכח תוכיח: קדושים יט, יז.
בל ידח ממנו נדח: ע"פ שמואל"ב יד, יד. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג. תניא ספ"ט.
כולו זכאי: סנהדרין צח, א.
וידוע הפירוש בזה שהרע כו': ראה בארוכה מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' תז ואילך. וש"נ.
וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו: משלי ו, ג. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. שו"ע אר"ח סר"ט.
שו"ע אדה"ז שם סקנ"ו ס"ב.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ לך לך הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק רביעי ואחרון מהתוועדות ש"פ בראשית, מבה"ח מרחשון (התוועדות ב, המשך להתוועדות יום שמח"ת), ה'תשכ"ז — הנחה בלתי מוגה (חלקים הראשונים י"ל בשבועות האחרונים).

*

בתור הוספה — איזה מכתבים (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש — מילואים" מהשנים תרפ"ה-תשל"ה, שמכנינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכח תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצאי ש"ק פ' נח, ה'תשע"א (ופרצת),
ששים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ח זי"ע
מאתיים וחמישים שנה להסתלקות היולא של כ"ק הבעש"ט ז"ל
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2010 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 • Fax. (206) 666-1770

E-mail: info@lahak.org • Internet: http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5771 • 2010

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

סדר ועימוד בתכנת "תג". הפצה בארצות-הברית: (718) 735-4585

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס "ועד הנחות בלה"ק"

Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

לחוטב עציך ושואב מימיך, וזכות הרבים תלוי בהראשים וגם מסייעתם, וכמ"ש ואשמם בראשיכם וידוע דרז"ל ואשמם חסר כתיב כו', ומרובה מדה טובה וכו'.

בכבוד וברכה

מ. שניאורסאהן

ה

בי"ה, ד' ניסן תשי"ח

ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

מוה' יעקב יוסף שי' שוי"ב

שלום וברכה!

לאחרי הפסק — נתקבל מכתבו מכ"ח אדר עם הפ"נ שיקרא בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, כן יזכירו על הציון הקי כל אלה שכותב אודותם, כאו"א להמצטרף לו מתאים לתוכן כתבו. במ"ש אודות המוחל... שי מברוקלין והמגן שהמציא. מובן שבדעתי מאז אני עומד. ולא עוד אלא שהני"ל קודם נסעו לפולין ביקר אצלי ואמרתי לו עוה"פ דעתי בזה. וענני בפשיטות, אשר בודאי לא עלה בדעתו להשתמש בהמגן בפולין, ולא בשום מקום אשר אין יראה קרובה (לדעתו) אשר רוצים למסור התינוק לרופא למולו. ואף לפעמים הוא קודם שמונה ימים, וגם לרופא אינו יהודי וכו' — שגם לדעתו רק במקום דחק כזה בא הני"ל בחשבון. ועי"ז ענייניו, שלכל אחד יש לו תפקידו מתאים לענינו, ואיך שהקהל מביט עליו. ועי"ד מרז"ל! אנא אי קבילנא בשרא מטבחא כו', אף שבהנוגע לאחרים אין זה ענין של ח"ש כלל. ולכן אפילו אם היתה איזה מכונה שאין בה חשש כלל, לא על איש שהוא

(1) יומא פו, א.

חוטב עציך ושואב מימיך: ר"פ נצבים.

וכמ"ש ואשמם בראשיכם: דברים א, יג.

וידוע דרז"ל ואשמם חסר: ספרי ופרש"י עה"פ.

ומרובה מדה טובה: יומא עו, א. וש"נ.

ה

חלקה נדפסה באג"ק חי"ז אגרת ויקנח, והושלמה ע"פ הנדפס ב"היכל מנחם" ח"ב ע' נד ואילך.

מוה' יעקב יוסף: ראסקין, ראשל"צ. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"כ אגרת זיתשכו,

ובהנסמן בהערות שם.

ח"ש: = חילול השם.

מג. נוסף על הקביעות עתים לתורה שצ"ל אצל כל אחד כפי יכלתו, — ובב' הקצוות: מחד גיסא, מי שאינו יכול ללמוד יותר, די לו ללמוד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, ובזה יוצא י"ח לימוד התורה²³¹, ולאידך גיסא, מי שיש לו אפשרות ללמוד יותר, הנה גם אם למד תורה כל היום כולו, אבל החסיר רגע אחד, הרי זה בגדר ד"כל²³² שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, שעליו דרשו רז"ל²³³ כי²³⁴ דבר ה' וגו' (באופן של היפך הכבוד) —

הנה כאן הזמן והמקום להזכיר אודות תקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמלבד לימוד השיעורים הקבועים לכל אחד בכל חלקי התורה, צריך להיות גם לימוד שיעורי חת"ת, חומש תהלים תניא:

חומש — ללמוד בכל יום פרשת היום עם פירוש רש"י, ביום ראשון — עד שני, ביום שני — עד שלישי, וכן הלאה, וביום השבת — משביעי עד סוף הפרשה.

תהלים — לומר בכל יום לאחר התפלה שיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש (נוסף על שיעורי אמירת תהלים שיש לכל אחד לעצמו, קודם התפלה או בזמנים אחרים).

וכן בתניא,

— ובהקדמה, שבימינו אלו נעשתה פנימיות התורה נחלת הכלל, וכמבואר באגה"ק²³⁵ ש"בימיהם", בזמן הש"ס, "כל חכמת הקבלה היתה נסתרה.. ונעלמה מכל תלמידי חכמים, כי אם ליחידי סגולה.. ולא לרבים, כדאיתא בגמרא" (שדורשין במרכבה ביחיד ובמעשה בראשית בשנים כו'²³⁶), ואילו מזמן האריז"ל — "מותר ומצוה לגלות זאת החכמה", כפי שהאריז"ל למד קבלה עם קבוצה, וכן בימי רבינו הזקן והגר"א למדו פנימיות התורה בקבוצות. ולאחרי כן — ע"פ הצינוי "מעלין בקודש"²³⁷ — הוסיפו בלימוד פנימיות התורה, כי ככל שמתקרבים לביאת המשיח הולך וניתוסף בעניני קדושה, דכיון ש"אין יום שאין בו כו' מרובה כו' משל חבירו"²³⁷ (בנוגע להיפך הטוב), עאכו"כ שצריך להוסיף בעניני ברכה, שזהו ענין התורה שהתחלתה באות ב', ר"ת ברכה (כמבואר במדרש²³⁸ שזהו א' הטעמים שהתורה מתחילה באות ב'). ולכן, הרי זה הזמן שכל אחד צריך ללמוד ספר התניא —

(231) מנחות צט, ב. ה' ת"ת לאדה"ז פ"ג (235) סכ"ו (קמב, ב).

ה"ד. וש"נ. (236) ראה חגיגה יא, ב. יג, א.

(232) תניא פ"א.

(237) סוטה בסופה (מח, א. מט, א).

(233) סנהדרין צט, סע"א.

(238) תנחומא פרשתנו ה. ב"ר פ"א, יו"ד.

(234) שלח טו, לא.

תדבאר פל"א (קרוב לסופו).

ללמוד השיעור תניא כפי שנחלק לימי השנה, ולסיימו בסוף השנה, ואח"כ להתחילו עוד הפעם, כפי שאומרים בנוסח ה"רשות לחתן בראשית": "מתכיפין התחלה להשלמה".

וכאשר לומדים שיעורי חת"ת, אזי ישנה ההבטחה "ויהי חתת אלקים על ההרים גו"²³⁹, ויכול להיות הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" באופן ש"כל עמי הארץ . . יראו ממך"²⁴⁰, ועי"ז נעשית האפשרות ללימוד התורה וקיום המצוות בנקל יותר.

המורם מכל האמור — שכל אלו שלמדו שיעורי חת"ת עד עתה, הרי פשיטא שצריכים להמשיך בכך, ואלו שעד עתה לא למדו, או שלימודם לא הי' בשלימות — הנה עתה, בשמח"ת, הוא הזמן להחליט בזה, על מנת לשמור לעשות ולקיים.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון של הסבא משפולי ("דער שפאָלער זיידע"), באמרו, שפעם הי' הסדר לנגן בשמח"ת ניגון זה²⁴¹].

* * *

מד. בקריאה דשמח"ת קורין בפרשת בראשית אודות בריאת העולם בששת ימי בראשית (כנ"ל ס"ל), עד לבריאת האדם, שפעל בכל הבריאה כולה הענין ד"בואו ונשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו"²⁴²; ואילו בשבת בראשית (לאחרי שמח"ת) קורין גם המסופר בהמשך הפרשה אודות ענין בלתי-רצוי, ומאז התחיל תיקון הענין.

וכיון שענין התשובה צריך להיות ע"י מי שגרם את הענין הבלתי-רצוי — שזהו תוכן ענין ג' המצוות שניתנו לנשי ובנות ישראל שהר"ת שלהם הוא "חנה", חלה נדה והדלקת הנר²⁴³, שעי"ז נעשה התיקון של "חלתו של עולם", "דמו של עולם", ו"נרו של עולם", "נר²⁴⁴ ה' נשמת אדם"²⁴⁵ (ואף שבהדלקת הנר בשבת חייבים הן אנשים והן נשים, מ"מ, נמסרה מצוה זו לאשה, מפני שהיא מצויה בבית, כמבואר בשו"ע²⁴⁶).

ובענין זה צריך להוסיף בכל שנה ושנה, כציווי הקב"ה — שהוא גם נתינת כח — "מעלין בקודש"², ו"מה שהוא עושה הוא אומר לישראל

(239) וישלח לה, ה. וראה אג"ק אדמו"ר פ"א.
 מהורי"צ ח"ד ע' רסח. (243) מג"ע עה"ת פ' שלח ד"ה ג' מצוות (240) תבוא כח, יו"ד.
 (241) ראה שיחת שמח"ת פר"ת (סה"ש תורת שלום ע' 236). סה"ש תש"ד ע' 116.
 וראה גם ת"מ חלי"ג ע' 367.
 (242) תהלים צה, ו. וראה זהר ח"א רכא, ב. ח"ג קז, ב. תקו"ז תני"ו (צ, ב). פרדרי"א שם ס"ה.
 (243) משה שליח ונר.
 (244) משלי כ, כז.
 (245) ירושלמי שבת פ"ב ה"ו. תנחומא ר"פ נח. ב"ר ספי"ז ובמת"כ.
 (246) אר"ח סרס"ג ס"ב"ג. שו"ע אדה"ז שם ס"ה.

לעשות כן. וכאמור לעיל, הרי, סוף סוף — כללות בני ישראל היא קומה שלימה, וחסרון במקום אחד בקומה זו מביא חלישות בכללות הקומה.

הנני מקוה, אשר בהתבוננס בכל הנ"ל, ובפרט אם יכירו לדעת יותר את מצב הנוער בארצות הברית בימינו אלה, יבואו גם מעי"כ שי' להחלטה הנ"ל. בברכה אשר חפץ ה' בידם יצליח לחזק מוסדות דתנו ותורתנו בקהלא קדישא שלהם, אשר תוכל לשמש מופת ודוגמא חי' לשאר הקהלות באירופה וגם מעבר לים,

וגדול זכות זה להמשיך ברכת השי"ת לכאו"א מהמשתתפים בזה, להם וב"ב שי', בהמצטרך בגשמיות וברוחניות,

מ. שניאורסאהן

ד

בי"ה. ידי מי"ח תשי"ז
 ברוקלין

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
 מוה' יצחק מאיר שי' הכהן

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת התרומה לימי השנה ובעין יפה. ויה"ר שתהי' השנה שנה תמימה (להביא את חדש העיבור) תמימה בגשמיות וברוחניות, שזהו בא ע"י התמימות דגשמיות ורוחניות שבתורה (כיון דהתורה היא הדפתרא ופנקס של הבריאה וכמרו"ל בב"ר בתחלתו), שהוא גופא דאורייתא ונשמתא דאורייתא, לימוד תורת הנגלה ותורת החסידות, וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה, אשר גם במעשה המצוות תהי' התמימות דגוף המצוה ונשמת המצוה הם עשייתה וכוונתה, שהן כגוף ונשמה כידוע. וכשראשי ישראל והמנהיגים אשר בכל אתר וקבוצה, מוסיפים בכל הנ"ל בעניניהם, הרי גופא בתר רישא אזיל, ונתוסף מראשיהם עד

קומה שלימה: לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

ד

מצילום האגרת.

מוה' יצחק מאיר שי' הכהן: רפפורט, ברוקלין.

להביא את חדש העיבור: בהר כה, ל. ערכין לא, א.

גופא דאורייתא ונשמתא דאורייתא: זח"ג קנב, א.

וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה: קידושין מ, ב. וש"נ.

כגוף ונשמה כידוע: ראה ל"ת להאריז"ל ר"פ עקב. של"ה רמט, סע"ב. תניא פל"ח.

גופא בתר רישא אזיל: עירובין מא, א. וראה סוטה מה, ב.

צמ"ס חוי"ב סדרן ופולפן וכו' מוהר"ר חיים שליט"א קרייזווירטה משיקאָגו שבחרתם בו לרב ומנהיג אבל הרה"ג רוצה להשאר על משמרתו בבית המדרש לתורה בעיר הני"ל, ובקשתם שאשפיע עליו לעזוב משרתו הנוכחית ולנסוע לאנטוורפן לכהן פאר בעדתם,

הנה למותר להעיר, אשר בענין כגון דא יש על המועמד להתחשב לא רק במה שיכול לפעול בהמקום החדש, אלא גם ברושם שיעשה עזבו את מקומו הקודם. ופשיטא אשר אם הדבר בא אלי, עלי לשקול בפלס את שני המקומות והשכר וההפסד שיהי מן השינוי. ובטוח אני אשר, מצד זה שכל ישראל ערבים זה בזה ובפרט אשר בני עדתם פעלו כ"כ הרבה בעסקנות ציבורית, הרי בודאי גם כבודם מכירים בעקרון זה.

ובשים לב להני"ל, הנה מודעת זאת אשר מצבו של הרב קרייזווירטה שיי במוסד ביהמ"ד לתורה בשיקאָגו הוא כזה, אשר הוא עמוד התווך אשר עליו נשענת בעיקר צורת המוסד בהנוגע ליראת שמים, ויש מקום לחשש, קרוב לודאי, שיציאתו משם תגרום גרעון גדול ביר"ש במוסד הני"ל.

ובטח לא נעלם מכבוד מעלתם מקומו בהשפעה של מוסד זה לא רק בשיקאָגו אלא בארצות הברית בכלל, באשר התלמידים הגומרים חוק לימודיהם בו נעשים בעלי השפעה במקומות מגוריהם, הן בתור רבנים וכיו"ב והן בתור בע"י בני תורה, המשמשים דוגמא לאחרים ומשפיעים במדה גדולה על סביבתם.

ולמותר להוסיף, אשר אם בכל הזמנים והמקומות הנה מנהיג רוחני שראו[ן] לאיצט"ל זו הי מהעניינים ההכרחיים, הרי בודאי שהוא הכרח חיוני בימינו אלה, ובפרט בארצות הברית שכאן מתרכז רוב מנין ורוב בנין של עם ישראל, ובפרטי פרטיות, אחרי אשר הדור הצעיר באמריקה הוזנח ונעזב לנפשו עד עתה ומשום כך מוכן לקבל השפעה דוקא מצעירים ובעלי השפעה המכירים בהלך רוחם. אי לזאת, הנה כל חלישות ממשית בכוחות השפעה אלו עלולה להביא היזקות בלתי משוערים ובמשך שנים הקרובות.

מנקודת ראות הני"ל, הנה בכלל אם עומד אדם לברור בין עבודה מוצלחת בשדה החינוך, ובפרט בהעמדת מנהיגים רוחניים בעלי השפעה, ובין כהונת רב בקהלה אשר יש בה כבר חלק חשוב של יראי שמים ובעלי מרץ – הרי החובה עליו לברור בעבודה בשדה החינוך. על אחת כמה וכמה בענינו של הרב קרייזווירטה שיי אשר עומד ומשמש כבר במוסד הני"ל והשאלה היא אם ראוי לו לעזוב משמרתו; הנה איני רואה כל ספק, שהוא דבר היפך חובתו ואא"פ

שכל ישראל ערבים: סנהדרין כז, סע"ב.

לעשות²⁴⁷, שגם הקב"ה מעלה בקודש, מוסיף והולך מוסיף ואור, בנתינת תוספת כח לנשי ובנות ישראל שיצליחו יותר ויותר בעבודתן בבית בג' עניינים-נקודות אלו: ענין החיות (שזהו"ע הדם, "הדם הוא הנפש"²⁴⁸), ענין האור (הדלקת הנר), וענין הפרנסה (חלה) – שיהיו כדבעי וכרצון הקב"ה, היינו, שהחיות של כל בני הבית יהי קשור עם הקב"ה, והבית יהי מואר באור אלקי, והפרנסה תהי באופן כשר ומתוקן.

אלא, שמלבד הנתינת כח מלמעלה, רצונו של הקב"ה שגם האדם יעשה משהו, ולכל-הפחות יושיט את אצבעו, כסיפור חז"ל²⁴⁹ אודות רבי חנינא בן דוסא, שרצה להביא מתנה לביהמ"ק, ומצא רק אבן גדולה, ומצד ריחוק המקום לא הי יכול להביאה בעצמו, ונודמנו לו מלאכים שהיו מוכנים להביא עבורו את האבן לביהמ"ק, בתנאי שגם הוא יתן אצבעו עמהם, ועי"ז ייחשב כאילו עשה זאת בעצמו, וכך צריך להיות אצל כל אחד מישראל, ובפרט אצל האשה שהיא "עקרת הבית" – שגם היא תושיט אצבעה כו'.

מה. וכיון שיוצאים לעבודה ד"ויעקב הלך לדרכו"¹⁷¹ – כפי שנהגו בליובאָויטש להכריז במוצאי שמח"ת – באופן ש"מה' מצעדי גבר כווננו"²⁵⁰, ובאופן ש"ויפגעו בו מלאכי אלקים"¹⁷¹, שמסייעים בעבודה שתהי בהצלחה גדולה ביותר, ובאופן כזה יוצאים לעולם חדש, כפי שמתחילים לקרוא בשמח"ת "בראשית ברא גו" (כנ"ל) – הנה יה"ר שכל העניינים הנ"ל יהיו כמו שהיו בגן עדן, ובגן עדן גופא – קודם החטא, כפי שאומרים בברכת נישואין: "כשמחך יצירך בגן עדן מקדם"²⁵¹. ובאופן כזה ("כשמחך יצירך כו") יהי כל בית יהודי שנבנה על יסודי התורה והמצוה.

וכך יעמידו "בתים" בישראל – "בתי כהונה כו' ומלכות"²⁵², ובאופן של "בית גדול"²⁵³, כדאיתא בגמרא²⁵⁴ שזהו "מקום שמגדלין בו תורה" ו"מקום שמגדלין בו תפלה", ועד ל"בית המלך"²⁵³ (כמובא בגמרא לעיל מיני), שבכללות הרי זה הענין דג' הכתרים: "כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות"²⁵⁵.

251 (251) ראה גם שיחת יום שמח"ת תשכ"ג סמ"ג (ת"מ חל"ה ס"ע 189 ואילך).
252 (252) שמות א, כא ובפרש"י.
253 (253) מלכים-ב כה, ט.
254 (254) מגילה כז, רע"א.
255 (255) אבות פ"ד מי"ג.

247 (247) שמו"ר פ"ל, ט.
248 (248) פ' ראה יב, כג.
249 (249) קה"ר ושהש"ר בתחלתם.
250 (250) תהלים לו, כג. וראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' תקסא (נעתק ב"היום יום" יד חשוון). ח"ה ע' קג (נעתק ב"היום יום" י' תמוז). ועוד.

וכל זה צריך להיעשות ע"י כל אחד מישראל, ובפרט ע"י נשי ובנות ישראל, ומתוך שמחה וטוב לבב — לעשות מכל בית מקום שמגדלין בו תורה ותפלה, כמו בית כנסת ובית מדרש, וכל בתים אלו יקח הקב"ה לארץ ישראל²⁵⁶, בקרוב ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ניגון אדמו"ר מהר"ש וניגון אדמו"ר הצ"צ].

* * *

מו. כרגיל — ישנו גם הסדר ד"אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" (כלשון הכתוב²⁵⁷).

והענין בזה:

ירושלים — ענינה שלימות היראה⁷⁰ (וכנ"ל (סל"ז) מדברי הרמב"ם שהעבודה אינה צריכה להיות מצד טובת עוה"ב וכיו"ב, שאז הרי הוא עובד את עצמו כו').

והבחינה לכך (שישנו הענין דשלימות היראה) היא — כאשר ישנם נסיונות, לא עלינו ("ניט פאר קיין אידן געדאכט"), ואעפ"כ נשארים לעמוד באמונה שלימה, אמונה טהורה ואמונה פשוטה, מבלי להתרעם כו'.

ובכן: ישנם יהודים שסבלו יסורים קשים ומרים במשך ריבוי זמן, כו"כ שנים — שלא הניחו אותם לקיים תומ"צ בפועל ממש,

— ולהעיר, שזהו הטעם שבנוגע לקיום מצוות עשה אין חיוב של מס"נ, כיון שיכולים לקשור את ידיו ורגליו ולמנוע אותו מקיום המצוה —

ואעפ"כ, יוצא יהודי ממעמד ומצב זה באופן שהוא שלם בנשמתו, שלם בתורתו ושלם בקיום המצוות — הנה זוהי דוגמא לשלימות היראה.

ומזה למדים כיצד צריך להיות קיום התומ"צ כאשר זוכים שהקב"ה מנסה בנסיון של עושר, היינו, שנמצאים במעמד ומצב שאין גזירות כו',

ויכולים לקיים תומ"צ ללא מניעות, וכידוע הסיפור²⁵⁸ מהבעש"ט, שצריך רק לרצות ("כאָטשיש"), כיון שישנה היכולת ("מאָזשיש") — שהרי אם מקיימים את התורה "מעוני", הרי עאכו"כ שצריך לקיימה "מעושר"²⁵⁹,

הן ברוחניות והן כפשוטו, להרבות בלימוד התורה באופן שמביא לידי מעשה באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור.

(258) ראה תו"מ חכ"ט ס"ע 64. וש"נ.

(259) אבות פ"ד מ"ט.

(256) ראה מגילה כט, א.

(257) תהלים קלז, ו.

והפרדת העורות במקצת על ידי מכוונה (מאשינקע) מיוחדת לכך.
— ובודאי לא ישנו הנהגת יום אחד מחבירו ולכן גם בשבת קדש עושים כן —
ורק אחר כך מביאים התינוק למקום שם יכניסוהו בבריתו של א"א ע"ה ומברכים וגומרים החיתוך והפריעה
— וגם הפריעה נעשית בכלי.

הנה עליכם לעמוד בכל תוקף נגד פרצה חדשה זו בענין המילה ברית קודש ד' אשר חתם בבשרינו והמעט אשר כמה מקדשי שמים מתחללים והנה באו לפתוח פתח בהירוס קדושת אות ברית קודש של בני אברהם, מצוה המעידה עליהם לעולם.

וכך היא אומנתו של יצה"ר היום אומר לו כו' עד שאומר לו לך ועבוד ע"ז. אמרז"ל מצוה שקבלו עליהם בשמחה כגון מילה, מצות שמסרו ישראל עצמן עלי' למיתה בשעת גזירת המלכות כגון ע"א ומילה.

וע"י הגנה ושמירה על קיום וחיזוק התומ"צ ושקולה מילה כנגד כל המצות במס"נ ובשמחה נזכה במהרה בימינו לקיום היעוד כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ע"י קדוש שומר גוי קדוש.
בכוח"ט

ג

ב"ה, פורים קטן, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסקים בצ"צ
ראשי וטובי ק"ק אנט[ווע]רפן יצ"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה על מכתבם דכ"ג שבט בענין הרה"ג והרה"ח ווי"ח אי"א נוי"מ

וכך היא אומנתו של יצה"ר כו': שבת קה, ב.
אמרז"ל מצוה שקבלו כו': שם קל, א.
ושקולה מילה כנגד כו': נדרים לב, א.
לקיום היעוד כי בשמחה גו': ישעי' נה, יב.

ג

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (סלבטיצקי, אלול תשס"א).

וכאשר הקב"ה מצליח ומזכה אותנו לראות יהודים כאלו שעמדו בנסיונות כו' — והרי נקל יותר ללמוד (לא "מפי ספרים", אלא) מדוגמא חי' — הרי זה צריך לפעול על אלו שנמצאים כאן, שילמדו תורה בשופי ויקיימו מצוות בהידור, שהרי אין להם מניעות ועיכובים כלל, ואדרבה: חכם ורב יתקרא, ויושיבו אותו ב"מזרח" ויתנו לו עלי' מכובדת, ויפרסמו אודותיו ע"י הדפסה בעיתונים וירחונים, ובלבד שילמד תורה ויהדר בקיום המצוות;

צריך רק להתגבר על הפיתויים והבלבולים שמצד ה"מלך זקן וכסיל"²⁶⁰, עי"ז שמדליקים לכל-הפחות נר קטן — "נר ה' נשמת אדם"²⁴⁴, ואז יראה את האמת — שצריך ללמוד "תורת אמת" ולקיים מצוותי', ובודאי יצליחו כמ"פ יותר ממה שמשערים.

ובנוגע לאלו שנמצאים עדיין במיצר ובשבי' — הנה יה"ר שיקויים בהם "הנני מביא אותם גו' עור ופסח הרה ויולדת יחדי קהל גדול ישוּבו הנה"⁶⁸, מתוך שמחה וטוב לבב.

ויהי' זה בהקדם האפשרי — ובלשון המדינה: "עס סון עס פאָסיבול", ועוד יותר מההקדם האפשרי, שהרי הקב"ה הוא "נמנע הנמנעות"²⁶¹, וביכלתו להוציאם ברגע — כמ"ש "עד מהרה ירוץ דברו"²⁶², ו"ישלח דברו וירפאם"²⁶³, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויגאלם מן המיצר אל המרחב — כפשוטו, וככל הפירושים שבזה²⁶⁴, ויביאם לארצנו הקדושה, בקרוב ממש, ע"י משיח צדקנו.

ושם ימשיכו וירחיבו את העבודה דהפצת המעיינות, ע"י המקור של הפצת המעיינות — כפר חב"ד, באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"⁷², עד ל"נחלת יעקב אביך"²⁶⁵, "נחלה בלי מצרים"⁷³, ועד לבנין ביהמ"ק השלישי — שקשור עם יעקב, "כיעקב שקראו בית"²⁶⁶ — שיבנה ויכונן בקרוב ממש ע"י משיח צדקנו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ניגון אדמו"ר האמצעי].

* * *

מז. יש עוד שני ענינים שצריך להזכיר אודותם, בקיצור עכ"פ, מפני קוצר הזמן:

(260) קהלת ד, יג ובפרש"י.	(263) שם קז, כ.
(261) ראה שו"ת הרשב"א ח"א סתי"ח.	(264) ראה סה"ש תרצ"ט ע' 315. וראה הובא ונת' בס' החקירה להצ"צ לד, ב ואילך.
(265) ישע"י נח, יד.	(265) ישע"י נח, יד.
(262) תהלים קמז, טו.	(266) פסחים פח, א ובחדא"ג מהרש"א.

הוספה

א

[יום ד' יב לחדש חשון ה'תש"ד]

עד כמה נוקב וחודר תוכן המסופר בסדרה: אברם, שמעולם לא הרהר אחרי מדותיו של בוראו אף אם א"א הי' להבינם בשכל כלל,

— וכמו לך לך גוי אל הארץ אשר אראך, שלא הספיק למלאות הציווי והנה ויהי רעב כבד בארץ (זו בלבד) והוא מוכרח לצאת ממנה —

והנה כשהקב"ה מבטיחו אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד, אשר לכאורה צריך הוא להרבות בהודאה על הטובה, ובפרט טובה כזו, אשר בורא העולם קוראה בשם "הרבה מאד", ואדרבא, תיכף ומיד בא מענה אברם במרירות גדולה ובודאות גמורה: מה תתן לי ואנכי הולך ערירי?

מה תועלת בשכר אף אם הוא הרבה מאד — וכפי מדתו של הקב"ה הרבה מאד — אם הדור הצעיר ילך ח"ו בדרך אחרת?

ואם משתדלים כ"כ על השכר, אם הנצחי או גם הזמני, עד כמה צריך להשתדל בחלק התלוי בנו, שתתגשם בחיים במלואה הבטחת "כה יהי זרעך!"

ב

[תש"ז-תש"ח?]

במענה אודות שאלתם על דבר אשר זה חדשים מקרוב באו לחדש במילה. אשר מתחילה מכניסים התינוק לחדר מיוחד ואין שם אלא הרופא ועוזריו. ושם המוחל (או הרופא). ובמשך הימים — אפשר גם שאינו יהודי יעשה זה, כי אין שם אימת הורי התינוק והנאספים על המנהלים) עושה חיתוך

א

מצילום כתי"ק. — שייך לאגרת (בתאריך זה) שנדפסה באג"ק ח"א אגרת קי [ומקומו שם — לפני פיסקא אמרוז"ל בסדרה]. על קטעים אלו העביר רבינו קולמוס, ונשמט משם. שמועלם לא הרהר כו': פרש"י ס"פ שמות.

לך לך גוי: ר"פ לך לך.

ויהי רעב כבד בארץ (זו בלבד): שם, יו"ד (ובפרש"י).

אנכי מגן לך גוי: שם טו, א.

מה תתן לי גוי: שם, ב.

כה יהי זרעך: שם, ה.

ב

במענה כו': נעתק מגוכתי"ק.

(א) כפי שנקבע כבר מכמה שנים, הנה בסמיכות ובקירוב לסיום הימים-טובים, למחרת היום"ט, נערך "כינוס תורה".
ובודאי תהי' השתתפות טובה, ויחדשו בהשקו"ט שבתורה, וכדאי תא בזהר²⁶⁷ שהקב"ה חדי בפלפולא דאורייתא, ובאופן שיכוונו את האמת, עד להלכה למעשה.

ובנוגע להשתתפות שלי בהכינוס — הרי זה ע"י הענינים בנגלה דתורה שנאמרו בהתוועדות. וכיון שכל דבר צריך אחיזה בגשמיות — יקחו מהתוועדות זו (התוועדות של יום הש"ק, והתוועדות שקשורה עם שמח"ת) את הלחם, שרומז על התורה, כמ"ש²⁶⁸ "לכו לחמו בלחמי", ולא רק פירורים, כפי שליקט ר' יוחנן²⁶⁹, אלא הלחם עצמו, וישתמשו בו, ויוסיף בהצלחת הכינוס-תורה, ובאופן שיביא לידי קיום המצוות בהידור.

(ב) בנוגע לענין הצדקה — קרן השנה²⁷⁰.

ובהקדמה — שבכל יום ויום זקוקים לחסדו של הקב"ה, שנותן כל הענינים בתורת צדקה (שהרי אינו חייב מאומה). וכיון שהנהגתו של הקב"ה היא באופן של "מדה כנגד מדה"²⁷¹ (אלא שמדתו היא באין ערוך למדה שלנו), הנה צדקתו של הקב"ה נמשכת ע"י נתינת הצדקה.

ובפרטיות יותר:

נתינת הצדקה היא סגולה בפרט לפרנסה בגשמיות, כמוכן גם ממ"ש באגה"ק²⁷² ש"הצדקה אינה רק הלואה להקב"ה, כדכתיב²⁷³ מלוא ה' חונן דל, וגמולו ישלם לו בכפליים בעולם הזה כו", ועד לתשלום שהוא כמה פעמים ככה, ובמילא, נוגע ענין הצדקה לפרנסה מאד מאד. וכמו"כ נוגע ענין הצדקה לתפלה — כפי שמצינו ש"ר"א יהיב פרוטה לעני והדר מצלי"²⁷⁴.

ומזה מובן שזה נוגע גם לתורה — שהרי לימוד התורה צריך להיות לאחרי הקדמת עבודת התפלה, כמאמר אבא בנימין "על תפילתי שתהא סמוך למטתי" (שלא לעשות מלאכה ושלא לעסוק בתורה כשעמדתי ממטתי עד שאקרא קריאת שמע ואתפלל)²⁷⁵, כך, שנתינת הצדקה קודם התפלה פועלת הצלחה גם בלימוד התורה.

(267) כ"ה (בשם הזהר) במאמרי אדהאמ"צ בראשית ס"ע רעג. וראה גם זח"ב רלה, רע"א. ואילך.
(268) משלי ט, ה. וראה ברכות נו, סע"א.
(269) ירושלמי מו"ק פ"ב ה"ג.
(270) ראה גם שיחת
(271) סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.
(272) סט"ז.
(273) משלי יט, יז.
(274) ב"ב יו"ד, א.
(275) ברכות ה, ב (ובפרש"י).

ולכן, טוב שתהי' נתינת הצדקה בכל יום. אך כיון שישנם טרדות כו' — לכן נקבעה קופה כללית של צדקה שממנה מחלקים בכל יום עבור מוסדות ואנשים פרטיים, ובאופן שהנתינה היא לא רק על הגבוי, אלא גם על העתיד לגבות. ולכן כדאי שכל אחד יתן צדקה לקרן זו, לפי חשבון מספר הימים של השנה.

ובנוגע לשנה זו — הרי היא שנה תמימה ושלמה: שנה תמימה — שיש בה מספר הכי גדול בנוגע לחדשים, כיון שניתוסף בה חודש העיבור; ושנה שלימה — שיש בה מספר הכי גדול של ימים, כיון שחדשי חשון וכסלו שניהם מלאים (ולא אחד מלא ואחד חסר, או שניהם חסרים). וכיון שמספר ימי השנה הוא גדול יותר, צריך להוסיף יותר בסכום הכללי, ולהוסיף גם בסכום שנותנים עבור כל יום. ועי"ז תומשך ההצלחה הקשורה עם "שנה תמימה" — כפירוש הצ"צ²⁷⁶ — בכל הפרטים.

ויתן הקב"ה שיוכלו ליתן בשופי ובריבוי, בשמחה ובטוב לבב, וביד נדיבה, כיון שיהיו "אוכלים מרובים" ו"נכסים מרובים"²⁷⁷, וימשיכו הענין ד"ושמחת בחגך"²⁷⁸ על כל השנה כולה, שתהי' שנה שמחה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ניגון הכנה, ניגון אדמו"ר הזקן בן ד' הבכות (בבא הג' — ג"פ), והניגון "ניע זשוריצי כלאפצי".

לאחר ברכת המזון על הכוס, תפלת ערבית והבדלה — נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' לכל א' מהנאספים מ"כוס של ברכה".

לאחרי אמירת "ויתן לך" — התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "אני מאמין".

ואח"כ אמר:

תמיד בריא ("אָ געזוטן תמיד"), חורף שמח, ושנת הצלחה, ובאופן ש"בשמחה תצאו ובשלום תובלון"²⁷⁹.

והתחיל לנגן "כי בשמחה תצאו".

(278) פ' ראה טז, יד.
(279) ישעי' נה, יב.

(276) יהל אור ע' סז ואילך.
(277) חגיגה ח, ב (במשנה).
(278) חגיגה ח, ב (במשנה).